

Täysistunto

Tiistai 7.6.2016 klo 14.02—16.54

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden lähettämisestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 39/2016 vp

Lakialoite LA 24/2016 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 3/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

16.33 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys merkitsee monilta osin parannusta lähetettyjä työntekijöitä koskevaan sääntelyyn. Siihen jää kuitenkin pahoja puutteita, joiden johdosta SDP teki rinnakkaislakialoitteen ja pykälävastalauseen. Ehdotimme korjauksia rakennusalan lähetettyjen työntekijöiden suojeluun ja oikeusturvaan sekä siihen, että tässä laissa määritellyt laiminlyöntimaksut korotettaisiin vastaamaan tilaajavastuulain mukaisia laiminlyöntimaksuja. Korotettuinkin ne olisivat EU:n tasolla varsin matalia. Tilaajavastuulaissa laiminlyöntimaksut ovat 2 000—20 000 euroa, mutta tässä lakiesityksessä ne olisivat vain 1 000—10 000 euroa, ja jokainen ymmärtää, että näin pienillä laiminlyöntimaksuilla ei ole riittävää ohjaavaa vaikutusta.

Tämän lisäksi ehdotimme säädöksiä, joilla olisi varmistettu, että lakia sovelletaan myös maantiekuljetusalan työhön. Hallituksen esityksessä on lukuisia lähetetyn työntekijän työskentelyn kestoon liittyviä rajoituksia, jotka käytännössä tarkoittavat sitä, että maantiekuljetusalan työt jäävät suurelta osin tämän sääntelyn ulkopuolelle. Maantiekuljetusalalla lakiesityksessä olevien aikarajoitusten takia ei valvontaa voida asianmukaisesti suorittaa. Käytännössä tämä tarkoittaa todella suuria vaikeuksia suomalaiselle kuljetuselinkeinolle ja johtaa pahimmillaan kuljetusalan alasajoon ja samalla työttömyyden kasvuun. Tästä asiasta ovat olleet samaa mieltä sekä kuljetusalan työntekijät että työnantajat.

Näiden epäkohtien takia ehdotan kahta lausumaa.

Ensimmäinen lausuma kuuluisi seuraavasti: "Hyväksyessään lakiesityksen eduskunta edellyttää valmisteluun ryhtymistä, että tämän lain ja tilaajavastuulain välinen ero suhteessa sanktioihin muutettaisiin pikaisesti samansisältöisiksi ja korotettaisiin, jotta lain hengen mukainen ohjausvaikutus olisi riittävä."

Ja sitten toinen lausumaehdotus, joka kuuluisi seuraavasti: "Eduskunta edellyttää valtioneuvoston seuraavan tämän lain voimaantulon jälkeisiä vaikutuksia, etenkin maantiekulje-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2016 vp

tusalaan ja siinä rekkojen ulosliputuksen kehitykseen sekä suomalaisten työehtojen noudattamiseen." — Kiitos.

16.36 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan kannattaa edustaja Merja Mäkisalo-Ropposen tekemää 1) ja 2) lausumaehdotusta.

Tähän ensimmäiseen lausumaehdotukseen, näihin sanktioihin liittyen mielestäni on hyvä, että nämä sanktiot yhdenmukaistettaisiin tämän tilaajavastuun kanssa. Haluaisin kuitenkin tuoda esille, että nämä sanktiot ovat hyvin pienet tässä hallituksen esityksessä, koska jos me vertailemme esimerkiksi Saksan vastaavia, niin on 30 000 ja jopa 0,5 miljoonaa eli puhutaan aivan eri suuruusluokan asioista.

Sitten tähän toiseen lausumaehdotukseen. Toivoisin, että tähän eduskunnassa voitaisiin yhtyä, koska kuljetusalalla sekä työntekijä- että työnantajapuoli on nostanut huolen nimenomaan tästä maantiekuljetusalan työpaikkojen ulosliputuksesta näillä hallituksen esityksillä. Me olemme halunneet tälläkin ponsiesityksellä tuoda esille sen, että hallitus seuraisi tämän lain voimaantulon vaikutuksia, ja jos se todella johtaa siihen, josta me ja kuljetusalan työntekijä- ja työnantajajärjestö tuomme esille sitä huolta, eli tähän työpaikkojen ulosliputukseen, niin hallitus myös olisi valmis ryhtymään toimenpiteisiin näiden lakiesityksen korjaamiseksi meidän esitystemme mukaan.

16.38 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämänkin hallituksen esityksen kohdalla en voi kuin ihmetellä, miksi hallitus haluaa suorastaan ulosliputtaa maantiekuljetusalan Suomesta. Miksi järjestyttää alan kilpailutilannetta tietoisesti? Ennen vaaleja hallituspuolueen edustajat puhuivat kotimaisen työn puolesta. Moni esiintyi kärkkäästikin alan toimijoiden tempauksissa ja rekkamarssilla alan puolesta. Harmittaa alan työntekijöiden ja työnantajien, yrittäjien puolesta tämä täyskäännös, jota nytkin olemme tässä todistamassa. Tämä hallituksen esitys lähetetyistä työntekijöistä antaa maailmalle täysin väärän signaalin Suomesta. Kyllä Suomeen töihin tulla saa, mutta reiluja työehtoja on noudatettava. Lainsäädännön on tätä edistettävä.

Hallituksen esitys on huonosti valmisteltu. Se ei ole edes laiminlyöntimaksun osalta ja sakon enimmäismäärän osalta tilaajavastuulain kanssa synkronissa. Siksi sosialidemokraattien rinnakkaisaloite on kannatettava sekä sosialidemokraatit ovat esittäneet työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa vastalauseessa maksun ja sakon enimmäismäärän korottamista yhtenäiseksi suhteessa tilaajavastuulakiin.

Selvää on, ettei kaikkea luovuutta ole välttämättä vielä käytetty. Nykyisen tavarankuljetusdirektiivin soveltamiseen liittyvät joustomahdollisuudet tulisi ensin hyödyntää, eikä lähetettyjen työntekijöiden toimeenpanodirektiiviä tule hyväksyä hallituksen esittämässä muodossa. Niiden yhteisvaikutus tulee olemaan Suomen maantiekuljetusalalle katastrofaalinen. Jo siksi esitetyt vastalauseet ja lausumaehdotukset, joita edustaja Mäkisalo-Ropponen täällä esitti, ovat kannatettavia.

16.40 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Entisenä työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan puheenjohtajana en malta enkä voi olla osallistumatta keskusteluun. Aloitan kuitenkin niin, että kiitän työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan, tässä yhteydessä nyt erityisesti sosialidemokraattisia, jäseniä, jotka mielestäni ryhdykkäästi ja aivan oikealla tavalla ovat tarttuneet todellisiin ongelmiin. Jokainen meistä ymmärtää esimerkiksi, että kun nämä ilmoitus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2016 vp

velvollisuuden laiminlyönti- ja sakkomaksut jäävät moninkertaisesti alle sen, mitä ne ovat esimerkiksi Saksassa, totta kai niillä on silloin heiveröisempi vaikutus.

Toinen asia, jota myöskin hämmästelen — ja hyvä, että siihen nyt on tartuttu niin kova-kouraisesti kuin parlamentissa on mahdollista — liittyy maantiekuljetukseen ja siihen liit-tyvään kasvavaan halpatyövoiman riskiin. Se on ongelma myöskin siitä näkökulmasta, jota ei ole nyt tuotu esille, mutta elämäkokemukseni sanoo sen, että halpatyövoimaan liittyy myöskin turvallisuusriski maanteilla. Silloin kun on kiusaus ottaa kuljetuksiin halpatyö-voimaa, niin myöskään tällaisten työntekijöiden osaaminen ja ammattitaito ei ole sitten si-tä, mitä sen maanteilla pitäisi olla, puhumattakaan, että reilujen työehtojen logiikka on tie-tysti tässäkin tärkeintä.

Oikein iso kiitos työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan sosialidemokraattisille jäsenille.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.